

Образложење

I. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у одредби члана 97. тач. 6. и 15. Устава Републике Србије, којим је предвиђено да Република Србија, између осталог, уређује и обезбеђује, порески систем и финансирање остваривања права и дужности Републике Србије утврђених Уставом и законом.

II. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Разлози за доношење закона јесу постизање циљева у домену политике акциза, као што су даља постепена хармонизација акцизне политике са прописима и стандардима Европске уније, проширење предмета опорезивања акцизом, посебно када се ради о дериватима нафте и кафе, промена структуре опорезивања акцизом цигарета, другачији начин остваривања права на рефакцију плаћене ацизе на деривате нафте, а све у циљу смањења појава сиве економије у промету акцизних производа, посебно деривата нафте, и самим тим, обезбеђивања стабилнијег прилива средстава од акциза у републички буџет.

Хармонизација акцизне политике испољава се, пре свега, у даљем усаглашавању са системом опорезивања акцизом деривата нафте у Европској унији са Директивом о реструктурирању основа Заједнице за опорезивање енергената и електричне енергије 2003/96/ЕЗ од 27. октобра 2003. године (Council Directive 2003/96/EC of 27 October 2003 restructuring the Community framework for the taxation of energy products and electricity) и Директивом Савета 2011/64/ЕУ од 21. јуна 2011. године о структури и акцизним стопама које се примењују на дуванске прерађевине од 1. јануара 2011. године - кодификација (Council Directive 2011/64/EU of 21 June 2011 on the structure and rates of excise duty applied on manufactured tobacco - codification). Такође, у циљу прецизирања предмета опорезивања акцизом, овим законом врши се повезивање акцизних производа са тарифним ознакама номенклатуре Царинске тарифе.

Овим законом предлаже се прописивање износа акцизе на деривате нафте – моторне бензине у зависности од врсте и квалитета моторних бензина (оловни и безоловни бензин), а што је у сагласност са поменутом Директивом 2003/96/ЕЗ. Предмет опорезивања акцизом су и гасна уља из тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2710 19 43 00, 2710 19 46 00, 2710 19 47 00, 2710 19 48 00, 2710 20 11 00, 2710 20 15 00, 2710 20 17 00 и 2710 20 19 00 у које спада дизел гориво и уље за ложење. Такође, овим законом предлаже се да се на другачији начин регулише опорезивање акцизом течног нафтног гаса. Наиме, до сада важећим законским решењем предмет опорезивања акцизом био је само течни нафтни гас за погон моторних возила, а обвезник акцизе био је продавац течног нафтног гаса. Овим законом предлаже се да се акцизом опорезује течни нафтни гас (тарифне ознаке номенклатуре ЦТ: 2711 12 11 00 до 2711 19 00 00), а не само ТНГ за погон моторних возила. С тим у вези, предлаже се да је обвезник акцизе произвођач, односно увозник овог акцизног производа. Поред тога, предлаже се да се законом дефинишу врсте осталих деривата нафте који се добијају од фракција нафте које имају распон дестилације до 380°C, који су предмет опорезивања акцизом. У циљу спречавања појаве нелегалног промета деривата нафте, овим законом предлаже се да се на све

деривате нафте који су предмет опорезивања акцизом (осим деривата нафте за које је законом прописано ослобођење од плаћања акцизе), обрачунава и плаћа акциза у пуном износу, а да у зависности од намене коришћења појединих деривата нафте, купац- крајњи корисник који деривате нафте користи за транспортне, индустријске и пољопривредне сврхе, односно за грејање, може остварити рефакцију плаћене акцизе на те деривате до законом прописаног износа, под условом да те деривате нафте набавља од увозника, произвођача, односно овлашћеног дистрибутера тих деривата нафте и да је на те деривате нафте увозник, односно произвођач платио прописани износ акцизе. С тим у вези, предлаже се да се подзаконским актом ближе уреди начин и поступак остваривања права на рефакцију акцизе.

У циљу повећања укупног акцизног оптерећења цигарета, а имајући у виду да према општем правилу Директиве Савета број 2011/64 од 21. јуна 2011. године, укупно акцизно оптерећење (специфична акциза + ad valorem акциза) не сме бити испод 57% малопродајне цене једне паклице цигарета у категорији просечне пондерисане малопродајне цене цигарета и да укупна акциза не може бити нижа од 64€ на 1000 комада цигарета у категорији просечне пондерисане малопродајне цене, овим законом, предлаже се повећање специфичне компоненте акцизе, по периодима примене, при чему се смањује ad valorem компонента акцизе независно од периода примене. Такође, у циљу транспарентности свих обавеза који се намећу пореским обвезницима, у смислу укидања парафискалних намета, овим законом предлаже се да се износ посебне накнаде прописане Законом о дувану, тзв: „буџетског динара“ интегрише у специфичну компоненту акцизе на цигарете (последњи усклађени износ посебне накнаде из јануара 2012. године износи 1,66 динара по свакој паклици цигарета). Поред тога, предлаже се да се износ минималне акцизе од 1. октобра 2012. године до краја јануара 2013. године утврди у апсолутном износу. На овај начин створиће се услови за даље обезбеђење повећања прихода од акцизе на цигарете, с обзиром да би буџетски приход у великој мери био независан од ценовне политике произвођача, односно увозника цигарета. Истовремено, на овај начин, тржиште се штити од јефтинијих цигарета лошег квалитета, чиме се утиче на смањење потрошње цигарета и спроводи Оквирна конвенције о контроли дувана.

Поред тога, овим законом предлаже се другачији начин опорезивања акцизом кафе. Досадашњим законским решењем било је прописано да се на кафу при увозу (сирову, пржену, млевену и екстракт кафе) обрачунава и плаћа акциза на основицу коју чини вредност кафе утврђена по царинским прописима, увећана за износ царине и других увозних дажбина. Овим законом предлаже се да се акциза на кафу при увозу плаћа у специфичном износу на један килограм нето масе, и то на: непржену кафу; пржену кафу; љуспице и опне од кафе и екстракте, есенције и концентрате од кафе, а да се акциза на остале врсте кафа плаћа за један килограм нето масе кафе садржане у готовом производу.

Такође, врши и се и прецизирање појединих одредаба закона у циљу адекватније примене истога.

Постизање планираних циљева могуће је једино остварити изменама и допунама закона.

III. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Уз члан 1.

Овим чланом прописује се да произвођач акцизних производа може у акцизном складишту и да производи акцизне производе.

Уз члан 2.

Овим чланом врши се усаглашавање предмета опорезивања акцизом са предложеним изменама у Нацрту закона (измене уграђене у члану 7. Нацрта закона).

Уз члан 3.

Овим чланом врши се брисање одредбе која регулише да је обвезник акцизе правно лице, односно предузетник који прода течни нафтни гас крајњем потрошачу за погон моторних возила, имајући у виду да је кроз предложене измене промењен начин опорезивања течног нафтног гаса, као и обвезник акцизе на течни нафтни гас.

Уз члан 4.

С обзиром да је овим законом предложено да се акциза на кафу при увозу плаћа у специфичном износу на један килограм нето масе, овим чланом брише се одредба која прописује да се на кафу из увоза обрачунава и плаћа акциза на основицу коју чини вредност кафе утврђена по царинским прописима, увећана за износ царине и других увозних дажбина.

Уз члан 5.

Овим чланом прописују се деривати нафте који су предмет опорезивања акцизом, као и износи акцизе на те деривате нафте. Прописује се да се акциза плаћа и на адитиве и екстендере који су додати дериватима нафте. Поред тога, прописује се да купац-крајњи корисник деривата нафте кроз купопродајну цену деривата нафте сноси трошак пуног износа акцизе који је прописан ставом 1. овог члана али да може да оствари право на рефакцију плаћене акцизе у складу са чланом 39а овог закона у зависности од намене за које се деривати нафте користе. Такође, прописују се износи акциза до којих се право на рефакцију плаћене акцизе може остварити.

Уз члан 6.

Прописује се да се акциза плаћа и на адитиве и екстендере који су додати дериватима нафте у једнаком износу акцизи прописаној за дериват нафте којем су додати. Такође, прописује се да ће министар надлежан за послове финансија и министар надлежан за послове енергетике обавити листу адитива, односно екстендера на које се плаћа акциза.

Уз члан 7.

Предлаже се да се акциза на кафу при увозу плаћа у специфичном износу на један килограм нето масе, и то на: непржену кафу; пржену кафу; љуспице и опне од кафе и екстракте, есенције и концентрате од кафе, а да се акциза на остале врсте кафа плаћа за један килограм нето масе кафе садржане у готовом производу. Такође, овим чланом прописују се и износи акцизе на кафу.

Уз члан 8.

Овим чланом предлаже се да се динарски износи акциза из члана 9. ст. 1. и 5, чл. 12, 12а, и 14. Закона о акцизама усклађују годишњим индексом потрошачких цена у календарској години која претходи години у којој се усклађивање врши, према подацима републичког органа надлежног за послове статистике. Такође, врши се прецизирање у ком случају и до ког износа Влада може привремено

смањити, односно увећати износе акциза из члана 9. став 1. тач. 1), 2) и 3) Закона о акцизама, као и време ступања на снагу овог акта.

Уз члан 9.

Врши се правно- техничка редакција текста.

Уз члан 10.

Овим чланом прецизира се под којим условима обвезник акцизе има право на умањење обрачунате акцизе који су као репродукциони материјал употребљени у производњи производа на које се плаћа акциза.

Уз чл. 11. до 14.

Овим члановима врши се усаглашавање са предложеним изменама у Нацрту закона.

Уз члан 15.

Овим чланом прописује под којим условима купац – крајњи корисник који деривате нафте – гасна уља и течни нафтни гас, користи за транспортне и пољопривредне сврхе, односно за грејање, може остварити рефакцију плаћене акцизе на те деривате нафте. Такође, прописује се услови под којима лица која остале деривате нафте који се добијају од фракција нафте које имају распон дестилације до 380°C користе за индустријске сврхе могу остварити рефакцију плаћене акцизе на те деривате нафте.

Поред тога, прописује се да ближе услове, начин и поступак за остваривање права на рефакцију акцизе прописује министар надлежан за послове финансија.

Уз члан 16.

Овим члановима врши се усаглашавање са предложеним изменама у Нацрту закона.

Уз члан 17.

Предлажу се нови износи по основу специфичне акцизе на цигарете произведене у земљи и из увоза, по периодима примене.

Уз члан 18.

Прописује се да се на цигарете из увоза и на цигарете произведене у земљи, поред акцизе из члана 40а овог закона (специфична акциза), плаћа и акциза по стопи од 33%.

Уз чл. 19. и 20.

Овим чланом врши се повезивање цигара и цигарилоса и дувана за пушење и осталих дуванске прерађевине са тарифним ознакама номенклатуре царинске тарифе.

Уз члан 21.

Прописује се да се на тарифне ознаке наведене у овом закону примењују прописи о усклађивању номенклатуре Царинске тарифе.

Уз чл. 22. и 23.

Овим чланом врши се усаглашавање висине новчаних казни за учињене прекршаје у складу са прописима којима се уређује прекршајни поступак. Поред

тога, предлаже се брисање појединих прекршаја сагласно предложеним изменама у Нацрту закона.

Уз члан 24.

Овим чланом прописује се да ће се изузетно од члана 10. ст. 4. и 7. Закона о акцизама, минимална акциза на цигарете од 1. октобра 2012. године до јанура 2013. године утврдити у апсолутном износу од 88,00 дин/пак, а да ће се прво наредно утврђивање износа просечне пондерисане малопродајне цене и износа минималне акцизе на цигарете извршити у јануару 2013. године на начин прописан законом.

Уз члан 25.

Прописује се да ће се прво наредно усклађивање динарских износа акцизе на деривате нафте из члана 5. ст. 1. и 5. овог закона, као и на кафу и цигарете извршити у јануару 2014. године индексом потрошачких цена у 2013. години.

Уз члан 26.

Овим чланом прописује се да ће се прво наредно усклађивање динарских износа акцизе на алкохолна пића и цигаре и цигарилосе извршити у јануару 2013. године индексом потрошачких цена у 2012. години.

Уз члан 27.

Овим чланом прописује се на који начин пољопривредно газдинство уписано у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописима којима се уређује упис и вођења регистра пољопривредних газдинстава, остварује рефакцију плаћене акцизе на дизел гориво до краја 2012. године.

Уз члан 28.

Прописује се да лица која су до дана ступања на снагу овог закона набавила, односно поднела захтев за рефакцију плаћене акцизе за деривате нафте из члана 9. став 1. тачка 5) Закона о акцизама, право на рефакцију плаћене акцизе остварују у складу са Правилником о ближим условима, начину и поступку за остваривање права на рефакцију плаћене акцизе на остале деривате нафте из члана 9. став 1. тачка 3) Закона о акцизама који се користе за индустријске сврхе („Службени гласник РС”, број 51/05), и то до 31. децембра 2012. године.

Уз члан 29.

Овим чланом прописује се да је правно лице, односно предузетник из члана 6. став 2. тачка б) Закона о акцизама – продавац течног нафтног гаса за погон моторних возила дужан да на дан ступања на снагу овог закона изврши попис затечених залиха течног нафтног гаса и течног нафтног гаса за погон моторних возила и да у року од 10 дана од дана извршеног пописа пописне листе достави надлежној организационој јединици пореске управе. Такође, прописује се да је ово лице дужно да на затечене залихе течног нафтног гаса за погон моторних возила приликом продаје затечених залиха течног нафтног гаса за погон моторних возила крајњем потрошачу обрачуна акцизу у износу који је прописан овим законом и исту плати у законском року.

Уз члан 30.

Прописују се новчане казне уколико правно лице, односно предузетник из члана 6. став 2. тачка б) Закона о акцизама – продавац течног нафтног гаса за погон моторних возила, не изврши попис затечених залиха течног нафтног гаса за погон